

■ INLEIDING

Supershrinks

Wat maakt iemand tot een therapeut die goede resultaten haalt en wat maakt dat de andere niet bijzonder succesvol is? Deze vraag duikt geregeld op in de vakliteratuur. Met "succesvol" wordt bedoeld dat de cliënten de rol van de therapeut ervaren als erg belangrijk voor de verbetering van de levenskwaliteit die plaatsvindt onder invloed van de therapie. Het is een vraag waar elke opleiding tot psychotherapeut uiteraard mee bezig moet zijn. Ook in Balans stellen we ons deze vraag.

In 2001 startte Balans met een vervolgopleiding voor mensen die reeds de tweejarige opleiding contextuele hulpverlening hadden gevolgd. Deze vervolgopleiding – eveneens twee jaar – had tot doel deze mensen bij te scholen tot "contextueel therapeut". Het team van opleiders is sindsdien onafgebroken op zoek geweest naar het meest geschikte opleidingscurriculum. Bijna tien jaar later is het oorspronkelijke traject ingrijpend gewijzigd. Er is nu een volwaardig traject dat uit twee cycli van twee jaar is opgebouwd. Hoewel reeds van bij het begin aanwezig, verschoof het zwaartepunt doorheen de jaren steeds meer naar de aandacht voor de persoon van de therapeut. Immers, hoewel kennis en technische vaardigheden uiteraard van belang zijn, wijst onderzoek uit dat de outcome van een therapeutisch proces niet zozeer gebonden is aan het kader dat de therapeut hanteert, noch aan zijn menswetenschappelijke vooropleiding maar vooral aan zijn vermogen een goede samenwerkingsrelatie op te bouwen met zijn cliënten en aan de kwaliteit van de relatie, zoals die door de cliënt wordt beoordeeld. In vakliteratuur duikt af en toe de term "supershrinks" op. Deze therapeuten worden door hun cliënten als bijzonder bekwaam ervaren en de helende effecten van de therapie worden aan hun interventies toegeschreven. "Supershrinks" zijn doorgaans niet de meest orthodoxe therapeuten.

Het zijn vooral mensen die bereid zijn en over de vaardigheid beschikken de open dialoog aan te gaan met hun cliënten over de mate waarin en de wijze waarop de therapie helpend is. Scott Miller deed er onderzoek naar en ontwikkelde een evaluatie-instrument voor elke sessie. Maar ook al de vraag "Heb ik jou geholpen?" is een prima manier om feed-back te vragen. Het antwoord "Nee", moet dan niet zozeer begrepen worden als een verwerping van de therapeut, maar eerst en vooral als belangrijke informatie. Het is een uitdaging in dialoog te gaan met de cliënt over wat hij dan als meer helpend zou ervaren. Wat niet betekent dat de therapie zou moeten verglijden tot "U vraagt wij draaien". Wat voor psychotherapie geldt is ook geldig voor andere vormen van psychosociale hulpverlening. In de Balans-opleidingen *contextuele hulpverlening en begeleiding*, *gezinsbegeleiding en gezinsgericht werken* en *contextuele therapie* wordt een kwart

van de opleiding gereserveerd voor leertherapie, een tweede kwart van de opleiding gaat naar de supervisie van het functioneren van de cursist in zijn beroepsrol. Ook in de modules die gericht zijn op het verwerven van de kennis van modellen en de training van vaardigheden wordt er veel aandacht besteed aan de persoon en de communicatieve kwaliteiten van de deelnemer. Kandidaat therapeuten die hongeren naar kennis en tools krijgen doorheen de opleiding meer voeling met wie ze zelf zijn en hoe zij in relatie staan. Uiteraard is kennis ook belangrijk, want een therapeut zonder verklarend en ordenend kader loopt verloren in de massa informatie waarmee een cliënt de spreekkamer binnen treedt. Wat we verstaan onder supervisie en onder leertherapie en hoe dit in zijn werk gaat leest u in dit themanummer.

Paul Heyndrickx

Literatuur

- Leyssen, M. (1998) *De Therapeut* in Trijsburg, W. Calijn, S., Lietaer, G., Columbien, E. (Red.) *Handboek Integratieve Psychotherapie*. Maarssen : Elsevier/De Tijdstroom
- Loots, G., Escudero, V., Sermijn, J., Jiraskova, K., Lenaerts, P. (2008) *Procesonderzoek*, in Savenije, A., Van Lawick, M.J., Reijmers, E.T.M. (Red.) *Handboek Systeemtherapie*. Utrecht: De Tijdstroom
- Miller, S. Hubble, M. & Dungan, B. (2007) *Supershrinks, what's the secret of their success?* Psychotherapy Networker, November/December.
- Rober, P. (2008) *De persoon van de therapeut*. in Savenije, A., Van Lawick, M.J., Reijmers, E.T.M.(Red.) *Handboek Systeemtherapie*. Utrecht: De Tijdstroom
- van de Sluis, L.H. (2008) *Hoe Scott Miller inspireert. Workshops in praktijk gebracht*. Systeemtherapie Jaargang 20 Nr. 3